L-ĠHID TA' L-ASSUNTA

Ħarġa Speċjali ta' darba f'sena. Maħruġ mill-Mons. Carmelo Scicluna. 2(15 ta' Awissu, 1967)

Il-Kwadru ta' San Frangisk di Paola fil-Knisja Kattidrali t'Għawdex

Minn George Scicluna

Pittura sabiħa li tżejjen altar minn tal-Knisja Kattidrali t'Għawdex hu bla dubju [illegible] dik ta' San Frangisk di Paola, l-ewwel altar [illegible] [illegible] [illegible] il-[illegible].

Dan il-[illegible] il-kwadru [illegible], jekk ġie miktub [illegible] nobbiltà. [illegible] tal-pittura għandha [illegible] mill-ħajja, u meta [illegible], ubal dak ta' San Frangisk di Paola, [illegible], [illegible] artista [illegible] tal-ħajja [illegible]. [illegible] dan il-kwadru, [illegible] ma [illegible] ġmielu, ma jwegħbu [illegible] għall-[illegible]ja tagħna.

Il-kwadru ta' S. Frangisk di Paola jai fil-[illegible] ta' [illegible] ħamsin sena ilu, dawk li [illegible] għall-ewwel darba fil-Knisja [illegible] tagħna, [illegible] mill-[illegible] tiegħu [illegible] ta' [illegible] [illegible]-grajja tal-Kattidral tagħna mgħoddija [illegible] fil [illegible] għajnejh, [illegible] dwar min pittur jibqa' [illegible].

Xi [illegible] kibru li dan il-kwadru hu xogħol ta' Giuseppe d'Arena, imsejjaħ 'Ir-Rumano', billi dan il-pittur studja fil-belt ta' Ruma fis-Seklu Sbatax. [illegible] ħadd minnhom ma [illegible] [illegible] dan il-[illegible].

L-istoriku Għawdxi l-Kanonku Agius de Soldanis, [illegible] dan il-kwadru, [illegible] fil-manuskritt tiegħu "Għawdex" li hu kiteb fl-1745 u li ġie maqlub għall-Malti minn Mons. Giuseppe Farrugia fl-1953, [illegible] De Soldanis ma [illegible] pittur. Dan l-istoriku jgħid hekk:

"Fil-[illegible] kappella (tal-Knisja Matriċi) hemm l-altar ta' San Frangisk di Paola li l-

ikompli pagna 9

L-Isqof Nikol Cauchi u l-Kattidral li Fih ġie mżejjen bil-milja tas-Saċerdozju

Il-jum tad-9 ta' April 1967, jibqa' [illegible] fl-ewwel [illegible] fl-istorja tal-Knisja Kattidrali t'Għawdex, għax f'dik il-ġurnata dan l-għola Magħdes tal-Gżira Għawdxija mwaqqaf f'ġieħ il-Madonna mgħollija fis-Sema bir-ruħ u l-ġisem, ra wieħed mill-ulied ta' dik il-parroċċa Kolleġġjata fejn l-Assunta kienet [illegible] fit-22 ta' Ġunju 1883, jiġi mżejjen bil-milja tas-Saċerdozju. U ma nabsibx li [illegible] [illegible] mid-[illegible] tar-raġuni jekk nistqarr li l-Providenza Divina għażlet dan is-saċerdot bħala Ragħaj Spiritwali ġdid ta' din il-gżira Għawdxija għax [illegible] tas-snin qabel [illegible] hu li kiteb l-istorja tal-kompajana tiegħu [illegible], [illegible] li [illegible] mill-[illegible] tal-Madonna [illegible] [illegible] [illegible].

PAGNA ĠDIDA FL-ISTORJA TAL-KATTIDRAL

Bil-konsagrazzjoni ta' Mons. Nikol Cauchi bħala Isqof Awżiljarju t'Għawdex, inkitbet pagna ġdida fl-istorja tal-Knisja Kattidrali tagħna għaliex dan it-tempju matul il-medda twila ta' [illegible], qatt ma ra [illegible] Nunzju Apostoliku ta' dawn il-gżejjer jikkonsagra l-Isqof tiegħu. Jekk fis-17 ta' Diċembru 1944 il-Kattidral tagħna ra l-ewwel konsagrazzjoni ta' isqof, fid-9 ta' April 1967 l-istess Kattidral [illegible] għall-ewwel darba lill-Arċisqof titulari ta' Laodicea Martin O'Connor jikkonsagra l-ewwel Isqof matul il-veskovat tiegħu għax qatt qabel dan in-Nunzju ma [illegible] din ix-xorti [illegible]. Kellha tkun il-Knisja Kattidrali tagħna biex [illegible] lil dan id-Diplomatiku tal-Vatikan esperjenza ġdida fil-ħajja episkopali tiegħu. Barra minn hekk, dan it-tempju [illegible] mis-swar li darba [illegible] [illegible] jiqgħadu [illegible] l-għedewwa tar-Reliġjon Nisranija tagħhom, [illegible] [illegible] ta' dawn il-gżejjer. Ta' [illegible] li din l-okkażjoni swiet biex il-Knisja Kattidrali tagħna [illegible] u [illegible] fl-Arkivju

ikompli pagna 2

www.gozocathedral.org.mt

X'qalu l-Gurnali fuq il-Kattidral ta' Ghawdex fl-okkazjoni tal-Konsagrazzjoni Episkopali ta' Mons. Cauchi

"Il-Kattidral t'Għawdex kienet ippreżentat f'dik il-għodwa dehra ta' ġmiel u splenduri li kienu jixirqu ħafna għal dik ic-ċerimonja rari u importanti li kienet sejra ssir ġo fiha. Il-Knisja kienet imżejna mill-aħjar u l-fuġġieġa tad-dwal kompliet għenet biex issebbaħ u tkenni l-atmosfera ġenerali ta' hemm ġew." (Ir-Review, 22 t'April, 1967).

"Il-Kattidral kien mimli bħal bajda bil-folla kbira ta' nies preżenti." (Leħen is-Sewwa, 11 t'April, 1967).

"Fil-bieb tal-Kattidral, li kien armat bħal fil-festa titulari, kien hemm il-kanonici tal-kapitlu kattidrali." (Il-Ħaddiem, 10 ta' April, 1967).

"Imbagħad fid-9.30 a.m. ftit wara li Mons. Nikol Cauchi wasal fil-Kattidral, imżejjen maestożament għall-okkażjoni, bdiet iċ-ċerimonja tal-konsagrazzjoni b'quddiesa Pontifikali." (L-Orizzont, 10 ta' April, 1967.)

"Full regalia adorned the Cathedral worthy of the occasion." (The Bullettin, April 10, 1967).

"Thousands of people packed the majestically decorated cathedral to watch the impressive ceremony." (Malta News, April 10, 1967)

"Thousands are expected to be present at the Cathedral for the consecration of His Lordship Mgr. Nicholas Cauchi." (The Sunday Times of Malta, April 9, 1967.)

SPRITEX

L-ahjar

Insect-Killer

u jaghmel

id-dar tfuh

NIKKORIEGU

Is-sena l-oħra f'dan il-gurnal konna għidna li l-fundaturi ta' l-Eżerċizzi Spiritwali tan-nisa huma Francesco Carnana u martu Antonia. Fil-fatt huma dawn il-persuni: Mons. Arcid. P. Cauchi, l-Avv. Fco. Masini, Roża Farrugia, Carmelo Mejlak, Gius. Scicluna u persuni oħra li ma jridux juru isimhom.

L-ISQOF NIKOL CAUCHI

jaqbad minn paġna 1

tagħha paġna li hija tibqa' tgħożżha sal-temma taż-żmien.

GRAJJA LI TIBQA' TIDWI FL-ISTORJA TAL-KATTIDRAL

Ġrajja bħal din ma jistax ikun li ma tibqax tinħass u tidwi fl-istorja ta' dan it-Tempju Ewlieni ta' gżiritna. Tabilħaqq li hekk kif leħen ilgħajjat qalb il-blat ta' wied dan il-leħen jibqa' jdwi wara li l-leħen ikun siket, hekk ukoll din il-ġrajja fl-istorja tal-Knisja Kattidrali tibqa' tinħass u tidwi wara ħafna u ħafna snin li tkun ilha li ntemmet. Anzi jiena nqid nxebbaħ din il-ġrajja ma' dik iċ-ċagħka li malli nxteħtet fil-baħar qanqlet ħafna dwawar ġo xulxin, dwawar li baqgħu jikbru u jitwessgħu anki wara li ċ-ċagħka tkun ilha li niżlet fil-qiegħ, għax f'din il-ġrajja tal-konsagrazzjoni ta' l-Isqof Cauchi hemm maħsuba u moħbija dawk il-ġrajjiet kollha li huwa żgur għad iwettaq għall-ġid tal-Knisja Kattidrali tagħna mat-medda twila taż-żminijiet sewwa sew kif fiż-żerriegħa hemm maħsuba l-friegħi, il-weraq u fuq kollox il-frott li hija għad twarrad fil-ġirja ħafna tas-snin. Tabilħaqq li għad igħaddu s-snin minn fuq Mons. Isqof Cauchi, għax kif igħid Gob, iż-żmien jiġri ħafi daqskemm ħafi jiġri minn ġos-sema s-seqer għal fuq l-ikel tiegħu, iżda l-ħidma ta' Mons. Cauchi għall-ġid tal-Knisja Kattidrali tagħna għad żgur twarrad u tagħti frott l-aktar bnin u kotran.

IL-FROTTA MIXTIEQA

Il-frotta li aħna nixtiequ li tġib misjura fuq is-siġra tal-ħidma ta' Mons. Cauchi għall-ġid tal-Kattidral, hija l-twaqqif ta' Mużew ta' din l-eqdem knisja ta' gżiritna, mużew li jiġbor fih il-ġrajjiet glorjużi u l-istorja meżewqa bl-isbaħ tiżjin ta' dan il-Kattidral. Jekk nażżjoni ma għajn il-Mużew tiegħu ma jistax jissejjaħ nazzjon żviluppat, għax jibqa' bla ma' jagħti xejn mill-għana kbir ta' l-istorja tagħha, hekk ukoll Kattidral mingħajr il-Mużew tiegħu jissejjaħ Kattidral mejjet għax jibqa' bla ma jagħti xejn mill-kobor ta' l-istorja tal-Knisja. U hekk kif il-moħħ jaħna li meta ngħaqqdu ħos ma' l-kbir nistgħu noħolqu minnhom simbolu ta' ħajja li biħom nfissru bl-ħaddieħor dak li ridu, dak li nixtiequ u dak li nħossu, hekk ukoll Kattidral meta huwa mżejjen bil-Mużew tiegħu jista' jagħtina tifsira ċara tal-valur storiku tiegħu. Aħna nafu li dan il-proġett ma jiddependix mill-Amministratur Apostoliku Cauchi biss, imma aħna żgur li l-kelma tiegħu tista' tagħti kontribut kbir għat-twettiq ta' dan il-pjan. Aħna żguri wkoll li r-Reverendu Kapitlu jest dejjem biex jagħti l-għajnuna kollha meħtieġa għal dan l-iskop. Aħna nissuġġerixxu li dan il-Mużew għandu jsir fil-Knisja l-qadima ta' San Ġużepp li hemm fil-Kastell li hija proprjetà tal-Knisja Kattidrali. Bi spiża raġonevoli u bi ftit ta' rieda tajba min-naħa ta' kulħadd, dan il-proġett għandu jitwettaq malajr u jkun żgur success.

U b'hekk il-Konsagrazzjoni ta' l-Isqof Cauchi tkun tabilħaqq għall-Kattidral tagħna xemx ġdida ta' glorja.

DAPTA 12

Qtar tal-Vitamini

GHAT-TFAL U TRABI

TAJJEB ANKI FIS-SAJF

MINN GHAND KULL SPIZJAR

Sejjer tixtri Television?

Mela jekk ma tridx li jiddispjaċik ixtri Television Ġermaniż

"Schaub Lorenz"

(Including interference free for future colour telecasts)

Arawhom għand:-

G. XUEREB

54, Racecourse Street, Victoria, Gozo

GOZO TRAVEL

Bl-Ajru jew bil-Baħar, għal kull parti tad-Dinja

John Portelli Enterprises

114, Racecourse Street, Victoria, Gozo

Tel. 76333

TLUGH IS-SEMA TA' MARIJA VERGNI

Patruna Specjali ta' Malta u Ghawdex
Meqjuma fil-Knisja Kattidrali, ir-Rabat, Ghawdex

Maria Virgo Coelos
Ascendit, Gaudete.

Fil-ħemda tal-qabar — il Vergni Marija
Imlibbsa s-sbuħija — fis-sliem qed tistrieħ.
L-Appostli madwarHa — bħal ommhom jagħrfuHa,
Minn qalbhom jagħtuHa — kull qima, kull ġieħ.

Lil wiċċHa qed tiksi — tal-mewt mhux is-sfura,
'Mma ġmiel in-Natura — li jferraħ kull żmien;
U ħierġa mill-qabar — ta' fjuri kull riefia
Li tgħaxxaq bil-fwieħa — 'il qalb tal-ħolqien.

U meta fix-xefaq — ix-xemx ħamranija
Mixjitha fl-għaxija — ittemm tliet darbiet,
Il-qabar jinfetaħ — miraklu mill-akbar!
Marija mhix aktar — ma' l-għadd ta' l-imwiet.

Għaliex dak il-ġisem — ta' ndafa Fawwara
Li qeda t'għamara — lil Kristu Feddej,
Fit-trab qatt ma kellu — bil-kruha jinkesa,
Jispiċċa u jintesa. — Hekk ried il-Mulej.

Nizlin qtajja' t'angli — b'wiċċ ħelu, daħkani,
Mis-sema kaħlani — b'kull dija miżbugħ,
Iduru madwarHa — f'dirgħajhom jeħduHa,
Fil-Ġenna jgħolluHa — bil-Ġisem u r-Ruħ.

U f'bieb id-Dejr t'Alla — hemm BinHa jistenna
Biex BiHa jitħenna — biex Hija tgawdiH.
Tron għoli ta' glorja — ħdejn Tiegħu jagħmlilHa
Lil rasHa jżejnilha — bil-ġawhar sabiħ.

Ta' l-Art u tas-Sema — jaħtarHa Sultana,
JagħmilHa setgħana — fuq kollu l-ħolqien.
Il-grazzji tas-Sema — jafdalHa f'idejHa.
Kull min jersaq Lejha — ma jsibx it-telfien.

Hallina, Madonna — nifirħu lkoll Miegħek
F'dan l-GHID glorjuż Tiegħek — f'dal JUM tant għażiż.
Hu ħsiebna, Madonna — u ilqa' fis talbna,
Stampalna ġo qalbna — lil ISMEK qaddis.

Lejk nersqu, Madonna — b'qalb niedma u sogħbiena,
Kun Int Omm tal-ħniena — f'dal-wied minn tad-dmugħ.
Magħna ieqaf, Madonna — fin-niket, fl-hemm tagħna,
Bħal meta wqaft magħna — fil-biża', fil-ġuħ.

SLIEMA. *TARĊISIO L. XERRI.*

OSTERMILK

L-Aqwa Halib
Ghat-Trabi

BROOKLAX

The British Chocolate Laxative

Ends constipation overnight

KRONAKA TAL-PARROCCA

Awissu 1966 - 1967

27-8-66: Saret il-Magħmudija ta' William, iben Em. Gatt u Beatrice, imwielda Attard.
28-8-66: Saret il-Magħmudija ta' Mary Grace, bint Spiru Vella u Karmela, imwielda Farrugia.
15-9-66: Saret il-Magħmudija ta' Joseph, iben Victor Camilleri u M'Rose, imwielda Xerri.
20-9-66: Saret il-Magħmudija ta' Jackleen, bint Joseph Grech u Marija, imwielda Tabone.
2-10-66: Mons. Isqof Pace fetaħ il-Vista fil-Knisja Kattidrali.
13-10-66: Saret il-Magħmudija ta' Rożanna, bint M'Ang Galea u Mary Grace, imwielda Dimech.
30-10-66: Sar it-Tieġ bejn John Grech u Emanuela Theuma.
30-10-66: Saret il-Magħmudija ta' Silvja, bint Tarċisju Mercieca u M'Dolores, imwielda Zammit.
13-11-66: Saret il-Magħmudija ta' Anton, iben Vincenzo Saliba u Josephine, imwielda Buttigieg.
20-11-66: Sar it-Tieġ ta' Joseph Stellini u Salvina Cassar.
3-1-67: Saret il-Magħmudija ta' Raymond, iben Joe Zammit u Antonja, imwielda Cassha.
4-1-67: Saret il-Magħmudija ta' Frances, bint Anton Zammit u Ċetta, imwielda Agius.
8-1-67: Sar it-Tieġ ta' Joseph Debrincat u Elena Vella.
5-2-67: Sar it-Tieġ ta' Pupul Mejlak u Tarċisja Gauci.
19-3-67 Ħa l-pussess ta' Mons. Penitenzier, il-Prof. Dun Alan Fenech S.Th.D.
20-3-67: Saret il-Magħmudija ta' Mark, iben Reggie Spiteri u Emily, imwielda Cauchi.
9-4-67. IL-KONSAGRAZZJONI TA' L-ISQOF NIKOL CAUCHI.
23-4-67: Ħa l-pussess ta' Mons. Kuġitur Teologu bid-dritt tas-suċċessjoni l-Prof. Dun Ġwann Gauci S.Th.D., J.C.L.
23-4-67: Saret il-Magħmudija ta' Lawra, bint Anton Bezzina u Marija, imwielda Vella.
30-4-67: Sar it-Tieġ ta' Ġużeppi Farrugia u Lwiġa Hili.
4-5-67: Saret it-Magħmudija ta' Mary Rose, bint Lino Saliba u Marija, imwielda Lanzon.
4-5-67: Ħa l-pussess ta' Mons. Kuġitur Dun Ġwann Frendo.
7-5-67: Saret il-Magħmudija ta' Mark, iben Ewkaristiku Grech u Marija, imwielda Camilleri.
14-5-67: Sar it-Tieġ ta' Peter Curmi u Lina Zammit.
28-5-67: Ħa l-pussess ta' Mons. Kuġitur Dun Franġisk Borg.
14-6-67: Saret il-Magħmudija ta' George, iben Carmelo Debrincat u M'Stella, imwielda Callejja.
19-6-67 Saret il-Magħmudija ta' Rebekka, bint Carmelo Vella u Antonja, imwielda Debrincat.
21-6-67: Saret il-Magħmudija ta' Max. John, iben Lewis Xuereb u May, imwielda Vella.
25-6-67: Sar it-tieġ ta' Espeditu Hili u Emanuela Formosa.
2-7-67: Żar il-Kattidral il-Kardinal Antoniutti.
9-7-67: Sar it-Tieġ ta' Vincent Grech u Marija Said.
18-7-67: Saret il-Magħmudija ta' Anna Marija, bint Anton Xerri u M'Roża Grima.
19-7-67 Saret il-Magħmudija ta' Raymond, iben Carmelo Agius u Rożanna Mizzi.
30-7-67: Saret il-Magħmudija ta' Robert, iben John Grech u Veronika Newby.
6-8-67: Sar it-Tieġ ta' Anton Azzopardi u Marija Zahra.
6-8-67: Sar it-tieġ ta' Emanuele Grech u Grace Refalo.

Trid tkun zgur minn Flusek

u li jaghtuk imghax kbir

investihom fin-

NATIONAL BANK OF MALTA

www.gozodiocese.org.mt

AKTAR DATI IMPORTANTI

1864 Ġiet imwaqqgħa l-arma tal-Papa Piju IX fuq l-ark principali tal-Knisja. Saru wkoll l-istemmi ta' l-Isqof Buttigieg u tal-Kapitlu. Ta' l-ewwel fuq il-kwadru ta' San Pubbliju u l-ieħor fuq dak ta' Sant'Orsla li hemm fil-Kor.

1865 L-altar ta' San Filippu beda jservi għall-altar tas-Sepulkru fil-festa tal-Ħamis ix-Xirka.

1866 Il-Kapitlu stabilixxa s-somma ta' 300 skud fis-sena għall-festa ta' l-Assunta. Indaqqet għall-ewwel darba l-Antifona ta' l-Assunta bil-mużika wara li daħlet il-proċessjoni fil-għodu kif ukoll l-innu wara l-kant tal-Kompieta x'ħin fil-għaxija kienet qegħda tiġi esposta r-Relikwija.

1865 Fid-29 ta' Jannar il-Kantur Dun M'Ang Garrone flimkien mal-Kanonċi Dun Saver Formosa u Dun Ġorġ Mercieca, oltrew f'isem il-poplu Għawdxi, talbu sabiħ lill-Knisja Kattidrali li kien jikkonsisti f'oġġetti prezzjużi tal-fidda biex jintużaw meta jiffunzjona l-Isqof. Dawn l-oġġetti llum jinsabu fit-teżor tal-Knisja.

1865 L-Isqof Michele Buttigieg fl-Atti tan-Nutar Anton Portelli li ġġibu d-data tal-21 ta' Ġunju 1865 jaħtar il-Kan. Dun Gejtan Bondi bħala esekutur testamentarju tiegħu.

1865 Bdiet issir il-priedka ta' l-erwieħ fir-Rabat Ħadd tar-Randan fil-għodu wara l-quddiesa Konventwali.

1865 Bdiet issir il-priedka tal-Passjoni ta' Sidna Ġesù Kristu nhar il-Ġimgħa l-Kbira fil-għodu.

1865 Ġie mżejjen il-presbiterju u l-Kompla bl-irħam.

1865 Ma baqgħux isiru l-priedki tan-Novena tal-Mitluf. Illum reġgħu bdew isiru.

1865 Ġew imneħħija il-priedki ta' l-invenzjoni tas-Salib u ta' S. Franġisk di Paola.

1866 Sar Vigarju Kapitulari l-Kan. Dun Pietru Pace.

1866 Ir-Rev.mu Kapitlu jivvota s-somma ta' 2000 skud biex isiru l-Paramenti Pontifikali bojod, ħomor, vjola u sewed.

1866 Il-Knisja Kattidrali b' 250 skud tikseb ħafna paramenti sagri, psalteriji u bosla utensili meħtieġa għas-servizz tal-Knisja.

1866 L-Isqof ta' Mauri Castro Mons. Annetto Casolani, jiġi mistieden mir-Rev.mu Kapitlu biex iċċelebra Quddiesa Pontifikali fil-Kattidral f'għeluq is-sebat ijiem mill-mewt ta' l-Isqof Buttigieg.

1866 Il-Qraba tal-mejjet Mons. Annetto Casolani, Isqof ta' Mauri Castro, jibgħatu jroddu ħajr lir-Rev.mu Kapitlu tal-funeral li sar fil-Knisja Kattidrali għar-ruħ l-imsemmi Isqof.

1866 Ir-Rev.mu Kapitlu ħareġ is-somma ta' £8 biex isiru 4 lasti tal-metall indurati bil-fidda għall-erba' lanterni.

1866 Il-Qdusija Tiegħu l-Papa Piju IX jibgħat irodd ħajr lir-Rev.mu Kapitlu u lill-poplu ta' 1315 skud li bagħtulu għall-Obolo ta' San Pietru.

1866 Il-Qdusija Tiegħu l-Papa Piju IX jinkariga lill-Isqof t'Għawdex Mons. Buttigieg biex jagħti Barka Speċjali lir-Rabat u fit-18 ta' Frar tas-sena msemmija, il-Kapitlu wara l-Kant tal-Prima, niżel fil-Knisja ta' San Ġakbu bi proċessjoni biex tiġi mogħtija din il-Barka mill-imsemmi Isqof.

1866 Inħatar mazzier tal-Kapitlu s-Sur Salv Attard bil-ħlas ta' 30 skud fis-sena. L-uniformi tiegħu kellha tkun bħal tal-Mazzieri ta' Ruma.

1866 Saru "clips" tar-ram fil-kor, waħdu għas-salib tal-kleru u l-oħra għall-mazza.

1866 Twaħħlu żewġ ritratti fl-Awla Kapitolari l-qadima — wieħed tal-Kan. Dun Pietru Pace, Vigarju Ġenerali, u l-ieħor ta' Sir Adrian Dingli, żewġ persunaġġi li ħadmu bis-sħiħ għat-twaqqif tad-Djoċesi Għawdxija.

1866 Twaħħal ir-ritratt ta' Mons. Ant. Micallef fl-Awla Kapitulari.

1867 Il-Kapitlu joħroġ 60 skud biex isir il-gwarniċ ta' l-irħam "giallo di Siena" madwar il-mensa ta' l-altar il-maġġur.

1867 L-Amministratur Apostoliku t'Għawdex, Fra Pawl Micallef, qabel ħalla l-Gżira bagħat lir-Rev. Kapitlu tal-Kattidral ittra ta' radd ta' ħajr tal-koperazzjoni li tah matul iż-żmien li dam imexxi d-djoċesi t'Għawdex.

1868 Il-bews tar-Relikwija li kien soltu jsir fil-festa ta' l-Assunta waqt il-quddiesa Pontifikali ġie trasferit għall-festa ta' l-Immakulata billi fil-festa ta' l-aħħar ma kienx issolitu jiffunzjona l-Isqof.

1868 Deputazzjoni tar-Rev.mu Kapitlu bdiet tfassal l-Istatuti tal-Knisja Kattidrali li kienet għadha kemm titwieled bil-għajnuna tal-Kan. Dekan tal-Knisja Kattidrali ta' Malta, Dun Lwiġi Fernandez.

1869 Bdiet it-Terżerija fost il-Kanonċi tal-Knisja Kattidrali. Billi l-Kanonċi tal-Knisja Kattidrali kienu 24, ġew maqsuma fi tliet gruppi ta' 8-il-wieħed.

1869 Il-Kan. Lwiġi Bondi jaqra indirizz ta' merħba lill-Isqof il-ġdid t'Għawdex, Antonio Grech Delicata.

1869 L-Isqof elett, Dun Antonio Grech Delicata, bis-saħħa tal-Bolla Pontifiċja, jagħżel lill-Kan. Dun Gejtan Bondi biex jieħu l-possess ta' Prokuratur tiegħu u jagħmilha ta' Isqof għal ftit sigħat.

1869 Is-Saċerdot Dun Salv Grech Delicata, li kien jiġi ħu l-Isqof A. Grech Delicata, ġie maħtur Kanoniku Onorarju tal-Knisja Kattidrali.

1869 Il-proċessjonijiet tar-Rogazzjonijiet flok għall-knejjes ta' S. Wistin u S. Franġisk, bdew isiru għall-knejjes ta' S. Ġakbu u ta' Sabina.

1871 Jilħaq Arċidjaknu l-Kan. Dun M'Anġ Garrone li kien ħadem bis-sħiħ għat-twaqqif tad-Djoċesi Għawdxija.

1872 It-tiġrien tat-tron ta' l-Isqof kif ukoll dawk fejn hemm il-bust tal-Papa Piju IX ġew miżbugħin lewn l-irħam.

1872 Għamel żjara lill-Knisja Kattidrali fl-okkażjoni tal-festa ta' Santa Marija, il-Gvernatur u s-Sinjura tiegħu li kienet tħaddan ir-Reliġjon Kattolika tagħna.

1872 L-Isqof Antonio Grech Delicata jgħarraf lill-Kapitlu tal-Knisja Kattidrali, li l-Papa Piju IX għogbu jilqa' t-talba tiegħu biex il-Kanonċi tal-Knisja msemmija jużaw il-Buġija fil-quddiesa.

1874 Il-Konfraternità tas-SS. Sagrament titlob lir-Rev.mu Kapitlu għajnuna finanzjarja biex tissokta tagħmel il-festa tal-"Gratias Agamus" fil-31 ta' Diċembru ta' kull sena. Ir-Rev.mu Kapitlu jagħti din l-għajnuna taħt ċerti kondizzjonijiet.

1874 Il-Kan. Gejtano Bondi jirregala 6 gandlieri tar-ram għall-artal ta' Sant Orsla.

1874 Beda jsir bil-mużika l-għasar tal-festa tal-Madonna tar-Rużarju minflok il-quddiesa ta' l-istess festa.

1874 Beda jsir bil-mużika l-għasar ta' l-aħħar tas-sena flok dawk tal-Konverżjoni ta' San Pawl u tejjiet Lapu[illegible]

1875 Il-Kanoniku Dun Salv Farrugia bi ftuħ jwaqqaf Fondazzjoni perpetwa ta' 15 il-quddiesa Kantata matul il-Kwindiċina ta' l-Assunta.

1875 Il-priedka ta' l-aħħar

tas-sena bdiet issir mill-Kwareżimalista stess.

1876 Ir-Rev. Kan. Dun Mikiel Saminut joħroġ 100 skud għall-gwarniċ tal-[illegible] ta' Santa Marija.

1876 Il-Fratellanza tad-Duluri tagħmel rikors lir-Rev.mu Kapitlu tal-Katidral fejn talbitu l-istatwi tal-Misterji tat-Tbatija biex b'kollha waħda minnhom isir proċessjoni fir-Rabat f'kull Ġimgħa tar-Randan. Ir-Rev.mu Kapitlu jilqa' din it-talba taħt dawn il-kondizzjonijiet: a) Dawn l-istatwi jittieħdu wara li jkun għaddhom il-ħin ijiem esposti fil-Kattidral għall-qima tal-Fidili; b) l-ispejjeż tal-trasport isir mill-Fratellanza; c) jekk isirilhom xi ħsara, tiġi mħallsa mill-Fratellanza u dawn il-kondizzjonijiet jiġu mniżżla f'kuntratt Pubbliku.

www.gozodiocese.org.mt

FL-ISTORJA TAL-KATTIDRAL

1876 Il-Knisja Kattidrali toħroġ is-somma ta' 15-il skud għall-[illegible] tal-Knisja ta' Sabina.

1877 Jibqa' Vigarju Kapitulari t-Teżorier Dun S. Formosa.

1877 Il-Kan. Teżorier Saver Formosa, Vigarju Kapitulari, ħa l-pussess ta' Prokuratur ta' l-Isqof elett, Mons. Pietru Pace.

1877 Deputazzjoni tar-Rev.mu Kapitlu fil-persuni ta' l-Arċipriet Dun Feliċ Refalo, il-Kan. Dun S. Grech u l-

Kan. Kugitur Dun Karm Sultana marret Malta biex tieħu sehem fil-funeral ta' l-Isqof t'Għawdex, l-Eċċ. Tiegħu Mons. A. Grech Delicata u jakkumpanjaw il-mejjet minn dar tiegħu sal-knisja ta' Ħal Balzan fejn kellu jiġi midfun.

1877 Mill-mewt ta' l-Isqof Anton Grech Delicata sal-konsagrazzjoni ta' l-Isqof Pietru Pace, [illegible] mill-mensa Veskovili ngħatat lill-[illegible] fuq talba li kien għamel lis-Santa Sede l-Vigarju Kapitulari, il-Kanoniku Teżorier, Saver Formosa.

1878 Wara 10 snin ikkomplet il-ħdma tal-[illegible] ta' l-istallati tal-Kapitlu fuq rakkomandazzjoni mħeġġa ta' l-Isqof Mons. Pietru Pace.

1879 Ir-Rev.mu Kapitlu jaċċetta li jagħmel fundazzjoni perpetwa ta' quddiesa solenni għar-ruħ l-Isqof Dun A. Grech Delicata fuq talba li għamlu ħutu, il-Kan. Onor. Dun S. Grech Delicata, u l-Kan. Kap. tal-Kattidral ta' Malta, Dun Giovanni Grech Delicata li kienu l-Eżekuturi Testamentarji tal-mejjet ħuhom biex b'hekk itwettaq ix-xewqa ta' dan l-Isqof kif ħalla bil-miktub fit-Testment tiegħu li jinsab fl-Atti tan-Nutar Kristoforo Frendo bid-data ta' 14 ta' Marzu 1879. Għal dan l-iskop, it-testatur ħalla r-renda ta' 12/6 fis-sena.

1880 Ġie maħsub li jinbena palazz ta' l-Isqof fit-telgħa tal-Kastell. L-idea ġiet imwarrba mħabba l-ispejjeż kbar li jridu jsiru għal dan l-iskop. Issir talba lis-S. Sede biex jinkiseb il-Palazz tal-Familja Bondi għar-residenza ta' l-Isqof.

1880 Ir-Rev.mu Kapitlu jħallas 30 skud għat-tpinġija tal-kwadru ta' l-Isqof Pietru Pace.

1880 L-Isqof Pietru Pace fl-10 ta' Frar ta' din is-sena jibgħat ittra lill-Kapitlu biex iwaqqaf Kanonikat bil-ħsieb li jgħallem b'xejn l-iskola lill-abbatini li minħabba s-servizz li jridu jagħmlu fil-Knisja, ma jkunux jistgħu jmorru fa l-iskola tal-gvern u l-anqas is-Seminarju.

1882 F'Ottubru, il-Knisja Kattidrali ħallset l-ewwel pagament ta' 300 skud lill-familja Bondi għall-Palazz li ċediet għar-residenza ta' l-Isqof t'Għawdex skond kif ġie maqtugħ fl-Atti tan-Nutar Feliċ Cremona ta' l-20 ta' Awissu 1881.

1882 L-Isqof Pietru Pace, fuq il-parir tar-Rev.mu Kapitlu jaħtar bħala assistent direttur tal-Mużika tal-Kappella lill-Kan. Don Ġorġ Mercieca. Id-direttur f'dawn iż-żminijiet kien is-Sur Adriano Lanzon. Minħabba din il-ħatra ġdida, is-Sur Akilli Lanzon ma baqax jagħmilha ta' Assistent Direttur.

1882 Ir-Rev.mu Kapitlu jitlob lill-Gvernatur biex [illegible] jieħu ħsieb id-dawl, il-banda u t-tiġrija li kull sena kienu jsiru fil-festa ta' l-Assunta.

1883 Bdiet issir il-priedka u l-purċissjoni tal-Madonna tar-Rużarju.

1884 Ġie miżbugħ is-saqaf kollu tal-Knisja.

1884 Sar il-tużell tal-festa ta' Santa Marija.

1884 L-Isqof Pietru Pace jġib Reskritt li bih jagħti l-fakultà għal ħames snin lill-Kanonċi kollha tal-Knisja Kattidrali biex ibierku l-ħwejjeġ u l-oġġetti għas-servizz tal-Knisja.

1886 Ir-Rev.mu Kapitlu joħroġ is-somma ta' £60 biex issir il-pittura ta' l-erba' lunetti mill-pittur Curtis.

1886 Ir-Rev.mu Kapitlu joħroġ is-somma ta' £17 biex issir l-irħam madwar il-kwadru tal-Madonna fil-Kappella tas-Sagrament.

1885 Il-Kan. Teologu Don Ġużepp Mizzi D.D., isir Arċidjaknu tal-Knisja Kattidrali.

1889 L-Arċidjaknu Dun G. Mizzi D.D. jieħu l-pussess ta' prokuratur ta' l-Isqof elett Camilleri.

1890 Is-Segretarju ta' l-Istat tal-Vatikan, il-Kardinal Rampolla b'ittra tas-6 ta' Ġunju jgħarraf lill-Kapitlu li l-privileġġ tal-kuda fl-Alba li l-Kanonċi jgawdu għandu jispiċċa. Jibqa' sal-mewt fost il-Kanonċi attwali l-privileġġ tal-pellegrina u s-suttana bin-nofs komma doppja bħal dik tal-Kappillani. Iżda l-Kanonċi godda li jsiru ma jkollhomx dan il-privileġġ ta' l-aħħar.

1892 Il-Papa Leone XIII permezz ta' Breve li jġib id-data ta' l-20 t'Awissu 1892 jagħti l-Kanonċi tal-Knisja Kattidrali s-suttana filettata.

1893 Bdiet issir quddiesa Pontifikali fil-festa ta' l-Immakulata.

1893 Ir-Rev.mu Kapitlu bil-persuna tas-Sur M'Ang Mizzi jagħmel talba Ruma biex il-Kanonċi tal-Kattidral t'Għawdex ikunu mżejna bl-istess privileġġi li bihom huma mżejnin il-Kanonċi tal-Kattidral ta' Malta. Għal dan l-iskop, ir-Rev.mu Kapitlu joħroġ is-somma ta' £32.

1893 L-Isqof G. Camilleri, O.S.A. jingħaqad ma' pellegrinaġġ Malti biex f'isem ir-Rev.mu Kapitlu u l-poplu t'Għawdex jwassal l-Awguri lill-Qdusija Tiegħu l-Papa Ljun XIII fl-okkażjoni tal-Ġublew tal-Fidda Episkopali Tiegħu.

1894 Issir il-gwarniċ ta' l-irħam tal-kwadru ta' l-Appostli bil-flus li ħalla għall-knisja Kattidrali l-Kavallier Vincenzo Bugeja.

1895 Il-Kapitlu ta deċiżjoni li jagħmel apparat ġdid għall-festa Pontifikali ta' S. Marija.

1895 Ir-Rev.mi Kanonċi tal-Knisja Kattidrali ħallew minn jeddhom nofs id-distribuzzjoni korali biex ikun ta' għajnuna finanzjarja ħalli jsir l-apparat imrakkmat għall-festa ta' l-Assunta.

1895 Ġie restawrat l-orgni l-qadim tal-Knisja Kattidrali.

1895 Inħadem xogħol ta' skultura fil-ħdan tal-kor li ħallas għalih il-Kan. Cutajar Gius. Cremona.

1896 Saret għall-ewwel darba fil-Knisja Kattidrali Quddiesa Solenni għar-ruħ il-mejtin li ħallew ħajjithom fl-Assedju ta' l-1565. Ir-Rev.mi Kanonċi assistew mill-kor għal din il-funzjoni funebri.

1896 Saret l-istatwa tal-Madonna tar-Rużarju.

1897 L-istatwa tal-Madonna tar-Rużarju ġiet imdawra għall-ewwel darba fil-proċessjoni ta' l-ewwel Ħadd t'Ottubru. Saritilha n-niċċa fuq l-altar ta' l-Oratorju.

1897 Saret l-antiporta tal-Bieb tal-Knisja Kattidrali.

1898 Jagħmel l-ewwel Quddiesa Solenni fil-Knisja Kattidrali, is-saċerdot Novel Dun Ġjaċint Micallef fit-2 ta' Jannar.

1899 Il-Pulizija tiċċaħad lir-Rev.mu Kap. tal-Knisja Kattidrali d-dritt u l-permess li jissokta jidfen fil-knejjes ta' S. Sabina u ta' S. Barbara. Ir-Rev.mu Kapitlu jaħtar Deputazzjoni fil-persuna ta' l-Arċidjaknu Dun G. Mizzi, ta' l-Arċipriet Dun Feliċ Refalo u tal-Kan. Kap. Dun S. Grech biex jipprotestaw kontra din id-deċiżjoni tal-pulizija.

1899 Saret l-arma ta' l-Isqof Pietru Pace, f'dak iż-żmien Arċisqof ta' Malta, fuq il-bieb minn fejn l-Isqof jidħol għall-Awla Kapitulari l-ġdida.

1899 Ir-Rev.mu Kapitlu ħa l-pussess fl-Awla Kapitulari l-ġdida.

1900 Ir-Rev.mu Kan. Dun Salv Grech ġie awtorizzat biex jixtri d-drapp u l-infurra għal 36 mitra.

1900 Il-Qdusija Tiegħu l-Papa Ljun XIII jagħti lir-Rev.mi Kanonċi l-użu tal-mitra.

1900 Inżanżan l-armar tal-Kappella tas-Sepulkru magħmul fuq id-disinn tal-Mons.

ikompli pagna 6

www.gozocathedral.org.mt

Aktar Dati Importanti fl-Istorja tal-Kattidral

jaqbad minn paġna 5

Dekan Gius. Farrugia.

1901 Il-knisja Kattidrali tagħ-ti lill-Mons. Teol. Luigi Vella, is-somma ta' £10 għat-tkabbir tal-Knisja ta' Sabina.

1901 Ir-Rev.mu Kapitlu tal-Knisja Kattidrali jagħti l-kunsens biex jiġu mdaħħlin fil-Kalendarju Djoċesan Santa Rita ta' Cascia u Santa Roża ta' Viterbo.

1901 Ir-Rev.mu Kapitlu jiċ-ħad talba li għamlu l-Gvern biex jikseb lapida għall-Mużew li fuqha kien hemm skrizzjoni antika u li nstabet fil-pedamenti tal-knisja antika ta' Sabina.

1901 Ir-Rev.mu Kapitlu jit-lob lill-Gvern biex il-lapida li kien hemm taħt il-mma ta' S. Anna tiġi mneħħija u mogħtija lura lill-Knisja Kattidrali.

1901 L-Isqof Camilleri jitlob lill-Papa d-definizzjoni Dommatika tat-Tlugħ fis-Sema bir-ruħ u l-ġisem tal-Madonna. Ir-Rev.mu Kapitlu, wara li rċieva ittra mill-imsemmi Isqof fuq l-istess suġġett, jagħmel l-istess talba.

1901 Ir-Rev.mu Kapitlu jagħmel talba lis-Santa Sede biex ikun jista' jagħmel użu mill-kuda tal-Kappa Manja fil-funzjonijiet solenni.

1902 Saret uniformi ġdida tal-Mazzieri.

1902 Saru paviljuni ġodda tad-damask għall-arkaturi tan-navi.

1902 Restawrar tal-pittura li tinsab fil-arkijiet ta' ġew tan-Navi.

1902 Ir-Rev.mu Kapitlu tal-Knisja Kattidrali joffri lill-Arċisqof ta' Malta, Mons. P. Pace I.C.D., kaliċi tal-fidda fl-okkażjoni tal-Ġublew tal-Fidda Episkopali Tiegħu. L-imsemmi Arċisqof iċċelebra Quddiesa Pontifikali fil-Knisja Kattidrali li ġiet imżejna bħal fil-festi kbar u wara tkanta t-'Te Deum' bħala radd ta' ħajr.

1902 Twaħħal il-kwadru ta' l-Isqof Giov. Camilleri fl-Awla Kapitulari.

1903 Ir-Rev.mu Kapitlu jagħmel petizzjoni lill-Isqof Giov. M. Camilleri O.S.A. biex il-festa ta' San Ġużepp fl-okkażjoni tas-Sinodu l-Ġdid tiġi mgħollija għall-festa doppja.

1903 Fix-xahar ta' Ottubru beda jingħad ir-Rużarju fil-għaxija u tiġi mogħtija l-Barka Sagramentali.

1904 Saret festa solenni f'ġieħ it-Tnissil bla Tebgħa ta' Marija biex tfakkar għeluq il-50 sena mid-definizzjoni Dommatika ta' l-Immakulata. Il-knisja ġiet imżejna bħal fil-festa ta' l-Assunta. L-Għos-ien ta' lejlietha u nharha kif ukoll il-Quddiesa Pontifikali saru bil-mużika u minn dak in-nhar 'l hawn, il-panigirku beda jsir wara l-Vanġelu u mhux wara l-quddiesa konventwali bħal qabel. Ir-Rev.mu Kapitlu fuq stedina tal-Patri Gwardjan Ġorġ Farrugia O.F.M.C. ħa sehem fil-festi ta' l-Immakolata li saru fil-knisja tal-Franġiskani Konventwali fil-11 ta' Diċembru ta' dik is-sena.

1904 Il-Kanonċi tal-Kattidral kisbu t-titlu ta' Monsinjuri bit-taħbit ta' Avv. Cremona u tal-Kan. Taljan Signor Pietro Azzurri.

1904 Kien ix-xahar ta' Ġunju meta l-Isqof Camilleri wera x-xewqa li l-Kanonċi kollha jkunu obbligati għall-korlejiet Santa Marija fil-għodu — xewqa li twettqet f'dik l-istess sena.

1904 Ir-Rev.mu Kapitlu ħa deċiżjoni li l-erba' Kanonċi tal-Kaldrappa li fuqhom jkun hemm il-kalvarju ta' xi qassis tal-Venerabbli Kongregazzjoni tas-Saċerdoti jiġu mfurgħin minn erba' monsinjuri tal-Kattidral.

1904 Ġie stabbilit li l-festi tal-Ġimgħa l-Kbira fil-Kattidral isiru bil-kant Gregorjan biss u mingħajr mużika.

1904 Il-Brevi Apostolika tat-13 ta' Ġunju 1904 li ġġib il-firma tal-Kardinal Luigi Macchi tagħti lill-Kanonċi tal-Kattidral l-użu tas-suttana vjola bil-ħarir għas-sajf u dik tas-suf għax-xitwa.

1905 Is-sollennità Esterna ta' San Filippu Neri, Patrun tal-Kongregazzjoni tas-Saċerdoti, mwaqqfa fil-Knisja Kattidrali li bdiet issir fil-Knisja ... mnija il-ewwel Ħadd ... ta' wara s-26 ta' Mejju ... sabiex ... ta-8, Sett.

1905 Iċ-Ċerimonier ta' l-Isqof Dun Franġisk Azzopardi ġie awtorizzat biex jagħmel tabella tal-ġranet li fihom il-Kanonċi għandhom jitpontifikaw.

1905 Is-Surmast tal-kappella tal-Kattidral, Dun Vinċenz Buġeja ġie ordnat biex jagħmel ... il-mużika skond il-"Motu Proprio" ta' S. Piju X.

1906 Fit-30 ta' Settembru ir-Rev.mu Kapitlu waqqaf Bibljoteka ta' kotba kanoniċi u liturġiċi u jolħoq ... għal dan l-iskop.

1906 Ir-Rev.mu Mons. Arċipriet Feliċ Refalo joħroġ minn butu s-somma li kien meħtieġa biex isir id-damask tal-friż kollu tal-Knisja Kattidrali.

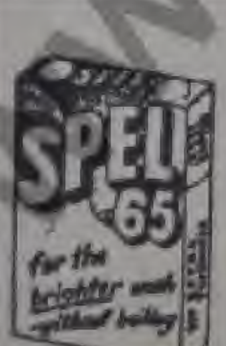

SPEL 65

L-aqwa Washing Powder li tista' tixtri

Il-Faccati ta' SPEL 65 jinbidlu ma' l-aqwa u l-irħas rigali għand:

EMANUEL BONELLO

10, FRA DIEGU STREET, MARSA

Branch: 7, Triq Santa Lucija, il-Belt

Cemplu: 26452

D'AMATO DISC (DISKI MALTIN)

In-Nisa Kollha Xorta — Il-Barmaid
Id-Dota Ta' L-Gharusa — Għaliex Ma Iżżewwiġtx
Xebgħa Frosta Lin-Nisa — Xebgħa Frosta Lill-Irġiel
Il-Qerq Tan-Nisa — Għanja Lis-Sajf
Lucia Ta' Lammermur (Parti 1—2)
Pia De Tolomei (Parti 1—2)
Ix-Xbejba Ta' Rdum (Parti 1—2)
Lieni L-Karkariża (Parti 1—2)
Iż-Żaqqieq — Għanja Lin-Namrata
X'Aħna Sbieħ Min Jaf Jarana (Parti 1—2)
Ġenoveffa (Parti 1—2)
Kontradanza Maltija — Maddalena
Il-Mara U X-Xitan — Festa F'Rahal
Ilbies Skullat — Ix-Xlieħ
Il-Mara Halja (Parti 1—2)
Toni Bajada (Parti 1—2)
Ghanja Bejn Tnejn (Parti 1—2)
L-Istorja Ta' L-Imsejken Ġiuseppi (Parti 1—2)
Ajma Żaqqi Kemm Ksuhat — Tghajjira Lin-Namrata
Gio Marija Kassja (Parti 1—2)
Il-Brigant Kalabriż (Parti 1—2)
Edgardo Fuq Il-Qabar Ta' Elvira (Parti 1—2)
Destin Ingrat — Mgħallem Żidni Għax Għarus
Xalata Ghal San Pawl — Tgħajjira
L-Istorja Ta' Arturo U Marija (Parti 1—2)

Jistgħu jinxtraw bil-posta facilment minn għand:

ANTHONY D'AMATO

98-99 ST. JOHN'S STREET, VALLETTA, Phone 24348

PROGRAMM TAL-FESTI SOLENNI
TAT-TLUGĦ FIS-SEMA
TAL-B. VERGNI MARIJA
Padruna Principali tad-Djocesi t'Għawdex
FIL-KNISJA KATTIDRALI

FESTI TA' ĠEWWA

Kwindiċina: Mill-30 ta' Lulju sa l-10 t'Awissu, fl-Ave Marija jibda r-Rużarju, Quddiesa, Prietka mir-Rev. Dun M. Ang. Apap, Kurunella ta' l-Assunta, Litanija, Tantum Ergo u Barka Sagramentali. Mill-31 ta' Lulju sa l-14 t'Awissu, fis-6.30 a.m. Quddiesa Solenni bil-Vu-ċijiet preżenti l-Kapitlu.

Il-Ġimgħa, 11 t'Awissu: Fis-6.30 a.m. Quddiesa Kantata bil-vuċijiet. Fis-5.45 p.m. Quddiesa Letta bid-Djakun u l-Lettur għall-erwieħ ta' dawk li mietu fil-parroċċa minn Santa Marija tas-sena l-oħra. Fiha jsiru offerti ċkejknin ta' flus bħall-qraba tal-mejtin. Fis-6.45 p.m. Għasar u Kompieta Kantati, prietka mill-Patri Kristofru Cini U.S.A., Innu, Antifona, Tantum Ergo bil-mużika u Barka Sagramentali.

Is-Sibt, 12 t'Awissu: Fis-5.45 p.m. Quddiesa Letta bid-Djakru u l-Lettur għat-teenagers tal-Parroċċa. Fiha jinqara appell minn żagħżugħ lix-xebbiet u ieħor minn tfajla lill-guvintur. Isiru wkoll offerti ta' oġġetti li jużaw ta' spiss it-teenagers. Il-lejja kollox bħall-jum ta' qabel.

Il-Ħadd, 13 t'Awissu: Fit-8.00 a.m. Quddiesa Letta għal kull klassi soċjali ta' nies fil-parroċċa. Fiha jin-qraw appelli qosra minn mis-ier, omm, ħaddiem, għarus, għarusa, aspirant għas-saċer-dozju u tifel. Isiru wkoll offerti ċkejknin ta' flus. Fl-4.00 p.m. Għasar u Kompieta kantati u kollox bħall-ewwel jum tat-Tridu.

It-Tnejn, 14 t'Awissu, Lejlet il-Festa: Fil-għodu wara l-quddiesa tal-Kwindiċina, Te Deum bil-mużika. Fil-5.00 p.m. Daħla solenni ta' l-Eċċ. Tiegħu Mons. Nikola Cauchi, Ph.D., Lic.Sc.Soc., fil-Kattidral fejn jiġi milqugħ mir-Rev.mu Kapitlu, Translazzjoni u Għasar Pontifikali, Kant tal-Kompieta u tal-Litanija tal-Madonna u Barka Sagramentali.

It-Tlieta, 15 t'Awissu, Jum il-Festa: Fis-6.15 a.m. Konċelebrazzjoni: L-Eċċ. Tiegħu Mons. N. Cauchi, Amm. Ap. għal Għawdex flimkien mar-Rev.mu Kapitlu. Fit-8.30 a.m. Kant ta' Terza u Quddiesa Solenni Pontifikali mill-imsemmi Isqof li fiha jinseġ l-Omelija ta' l-Assunta. Wara l-Pontifikal l-Isqof Cauchi jagħti l-Barka Papali bir-rebħ ta' l-Indulġenza Plenarja. Fl-4.30 p.m. Quddiesa letta u wara Għasar solenni bil-mużika, proċessjoni mmexxija minn Mons. Isqof Cauchi, Antifona, Tantum Ergo u Trino Barka Sagramentali.

Fil-granet tat-Tridu u tal-Festa, il-mużika tkun taħt id-direzzjoni tas-Surmast Rev. Mons. L. Debrincat, Maestro di Cappella.

FESTI TA' BARRA

Il-Ġimgħa, 11 t'Awissu: Fl-10.00 a.m. ħruġ min-niċċa ta' l-Istatwa ta' l-Assunta fost sparar mill-Gran Kastell.

Il-Ħadd, 13 t'Awissu: Fil-5.30 p.m. Marċ mill-B a n d a "Prokuratur" tax-Xewkija mill-pjazza tal-Kattidral għall-Każin tal-Banda Leone. Fit-8.30 p.m. Dimostrazzjoni Solenni mat-toroq prinċipali tal-Belt Vittorja bl-Istatwa ta' l-Assunta, jieħdu sehem il-Banda "Leone" li żżanżan sett ta' marċi ġodda u l-Banda "Victory" tax-Xagħra. Fi triq it-Tiġrija logħ-ob tan-nar minn Anton Ciba. F'nisrah it-Tokk il-Banda "Leone" iddoqq Ave Marija kantata mill-poplu waqt it-tlugħ ta' l-Istatwa fuq il-pedestal. Wara logħob tan-nar.

It-Tnejn, 14 t'Awissu, Lejlietha: Fid-9.00 a.m. Marċ bri-jiż mill-Banda "Leone" mill-Każin għat-Tokk u lura għall-Każin. Fl-4.30 p.m. Marċ mill-Każin għall-Kattidral mill-banda "St. Joseph" tal-Ħamrun li tkompli ddoqq waqt it-Translazzjoni. Fis-7.00 p.m. Marċ Trijonfali mat-toroq prinċipali tal-Belt Vittorja mill-Baned "Leone" u "St. Joseph" tal-Ħamrun. Fl-10 p.m. Programmi mużikali mill-Baned "Leone" u "St. Joseph" tal-Ħamrun fit-Tokk. Il-banda "Leone" d-doqq l-Innu 'A Maria Assunta'. Fil-11.00 p.m. Logħob tan-Nar fi Pjazza Sabina.

It-Tlieta, 15 t'Awissu, Nhar il-Festa: Fit-8.00 a.m. Marċ mill-Banda "St. Joseph" ta' Għajnsielem mill-Każin għall-Kattidral u lura. Fl-10.00 a.m. Marċ popolari mat-toroq prin-ċipali mill-Banda "St. Joseph" tal-Ħamrun. Fit-2.45 p.m. Tiġrija Tradizzjonali ta' S. Marija. Premjijiet tazzi sbieħ. Fl-4.30 p.m. Marċ mill-Banda "St. Joseph" t'Għajnsielem mill-Każin għall-Kattidral. Fil-5.00 p.m. Marċ mill-Banda "La Valette" tal-Belt mill-Każin għal Triq it-Tiġrija fejn tiltaqa' mal-Banda "St. Joseph" tal-Ħamrun u jibqgħu sejrin lejn il-Kattidral. Fil-5.30 p.m. Marċ mill-Banda "St. Catherine" taż-Żurrieq mill-Każin għat-Tokk u mbagħad għall-Pjazza Sabina. Fis-7.00 p.m. Programmi mużikali fit-Tokk mill-Baned "La Valette" u "St. Joseph" tal-Ħamrun u l-Banda "St. Catherine" taż-Żurrieq teseg-wixxi programm fi Pjazza Sabina filwaqt li l-Banda 'Leone' takkompanja l-purċissjoni b'in-nijiet u kant tat-tfajliet. Isir logħob tan-nar waqt il-ħruġ u d-dħul tal-Purċissjoni. Fid-9.30 p.m. Marċ b'mixgħela 'A la Venezjana' mill-Banda Victory tax-Xagħra li wara teseg-wixxi programm mużikali fit-Tokk.

Fl-14 u 15 t'Awissu, il-Banda "Leone" taħt id-direzzjoni tas-Surmast J. Sammut, fost biċċiet oħra ddoqq il-famuż Innu "A Maria Assunta" tas-Surmast O. Crescimanno b'versi tal-Markiż R. Barbaro di S. Giorgio. Jieħdu sehem kor ta' tfajliet, it-Tenur J. Farrugia u l-Baritonu A. Vella Bondin.

N.B. Nhar il-13, 14 u 15 ta' Awissu jkun hemm Luminazzjoni ġenerali fil-Belt Vittorja maħduma minn A. Mampalao. Ikun hemm ukoll spettakli kbar tan-nar ta' l-art u ta' l-ajru, id-dilettanti tan-nar tas-Suq. Fil-"Leone" joffru l-ikbar u l-isbaħ spettaklu tan-nar li qatt sar Għawdex.

Nhar Santa Marija l-"Imperial Eagle" ser jagħmel TRIP EXTRA. Fid-9.30 p.m. jitlaq mill-IMĠARR.

DORIS JEWELLERY

41, St. Andrew Street,

and

79, Vajringa Street,

Victoria

All kinds of Fancy Jewellery in Silver, Gold & Diamond, Silverware, Watches Chalices and other Articles for Religious Service

-it never varies

SOLE DISTRIBUTORS:

MESSRS. P. CUTAJAR & Co. LTD.

12, St. Paul Street, Valletta

IL-KWADRU TA' S. FRANGISK DI PAOLA

jaqbad minn pagna 1

... il-kwadru tiegħu hu ta' pittura tajba u devota".

Fl-istess manuskritt insibu li fl-istess Knisja l-kwadru ta' l-Appostli qegħdin jiqarbnu minn idejn l-Imgħallem tagħhom Ġesù hu xogħol il-pittur D'Arena. Li kien jaf li D'Arena pitter dak ta' San Frangisk di Paola, żgur li De Soldanis ma kienx iqjjer jitfa' jewżel ismu, kif ma nesiex isemmi lil D'Arena dwar il-kwadru tal-Appostli fiċ-Ċenaklu.

Storiku ieħor li għex fis-seklu l-ieħor, Achille Ferris, isemmi wkoll dan il-kwadru, u jgħid f'parentesi li hu mafhum jew mimmun li pittur minn D'Arena. L-anqas dan ma qal xejn b'ċertezza. Anzi wera d-dubju li kien jeżisti dwar il-kwadru mill-sena ta' Mir-naħa l-oħra l-Kanoniku Vincenzo Caruana, biex ma nsemmix oħrajn li għexu qablu, igħidilna li l-kwadru ta' San Frangisk di Paola hu pittura ta' D'Arena, imma, għalkemm dan kiteb ħekk fl-1905, ma jtinix ħjiel wieħed minejn gab din it-tagħrifa.

Żewġ manuskritti qodma fil-Bibljoteka ta' Malta, li jiena qallibt folja folja, ma jsemmux il-kwadru, u dawn jitkellmu biss minn kwadri tal-pittura fil-Gżejjer Maltin u minn min pittirhom. F'wieħed mill-manuskritti, jiġifieri f'dak Numru 1123 Folja 58 fejn jissemmew ix-xogħlijiet ta' D'Arena f'Għawdex, tiltaqgħu ma' tnejn — dak taċ-Ċena ta' Kristu ma' l-Appostli fil-Knisja Matriċi u l-ieħor ta' San Lazzru fil-Knisja Parroċċa ta' San Ġorġ. Il-manuskritt l-ieħor isemmi biss dan il-kwadru tal-aħħar, u jpitter qabel dak li jum iċ-Ċena.

Għalkemm dan il-kwadru jaajjem dobji dwar il-veraċità tal-awtur, dan xejn ma jittel la mill-ġmiel u lanqas mill-qedem. U jekk ma pittrux Giuseppe d'Arena, seta' għel kien ġie aqwa minnu ta' Ruman.

Il-pittura tiġi wieħed mill-mirakli li jixhed il-qdusija ta' San Frangisk di Paola, il-fundatur ta' l-Ordni Reliġjuż, imsejjaħ tal-Minimi. Bniedem qaddis li għex matul is-seklu ħmistax, San Frangisk di Paola miet fit-2 t'April 1508, u ħdax-il sena wara l-Papa Leone X iddikkjarah qaddis. F'bolla li fiha l-Papa kiteb sentenza, li darba kien qal il-qaddis stess: "Il-ħlejjaq kollha jobdu lil dawk li jaqdu 'l Alla b'qalb perfetta".

Il-miraklu li jaqat lill-pittur hu dak miktub fil-lezzjoni ... li s-saċerdoti jaqraw fil-Matutin tal-festa ta' dan il-qaddis.

"Alla ta xhieda tal-qadd ... tiegħU permezz ta' ħafna mirakli. L-akbar fosthom hu dan — meta San Frangisk (minn ... twelidu) ried imur Sqallija, il-baħri (tal-bastiment) ma riedux magħhom, għalhekk Alla firex il-mantell (ta' dan il-qaddis) fuq il-ħallel (tal-baħar) u flimkien mal-qaddej tiegħu wasslu (fl-art mixtieqa)".

San Frangisk di Paola miexi fuq baħar imqalleb bir-rgħawwa tawwar bajda bajda ma' l-istess barma tal-mewġ. Waqt li qed iħares lejn is-Sema, il-qaddis jagħraf il-kobor t'Alla fl-għeġubijiet tiegħU. Fil-kwadru l-art u l-baħar jixxejnu għaliex il-pittur ried joħroġ il-qawwa t'Alla f'wiċċ San Frangisk di Paola. Huwa wiċċ li jikxef is-saħħa tar-ruħ u tal-ġisem, wiċċ kemmxejn qanbi li jagħti f'dak il-lewn ħamrani li bih tagħrafa x-xemx li ... fuq dan il-baħar, meta tmiss ma' ġilda rqiqa, li qed titkemmex bis-snin. Tingħaraf ix-xjuħija mix-xagħar li jġib għal xejn għal xejn minn fuq għonu u mill-leħja, bajda daqs il-qoton. Il-libsa, għalkemm skura, tiġbdu tajjeb ħafna, għaliex l-għajnejn u jillu, jiġru mal-kmiem tagħha, imtajra bir-riħ li qed jonfoħ, u bit-truf wieqfa, sabiex il-pittur juri li l-ħarib tal-ħallel, is-raxx tal-baħar, ma kellux saħħa fuqha.

B'idu x-xellugija l-qaddis qed iżomm bastun — sinjal ieħor tax-xjuħija u ta' fundatur ta' Ordni — u mit-tarf tiegħu jiġġ dawl qawwi bil-kelma "Caritas" fin-nofs. Tidher din il-kelma, li tfisser imħabba, għaliex San Frangisk di Paola għażel l-imħabba bħala simbolu ta' l-Ordni tiegħu. Kienet l-imħabba t'Alla li xegħlet qawwija f'sidru u li b'ħegga kbira xegħel f'qalb il-bnedmin.

Figura oħra bija dik ta' l-anġlu sabiħ li qed iwiesen lil San Frangisk jaqsam il-baħar — anġlu milibbes l-abjad, b'nofs sidru u dugħajh miksofa. Dawn flimkien ma' l-għadma ta' l-ispalla tal-lemin ta' l-anġlu u l-pala ta' l-istess id madwar il-qaddis jitkellmu waħedhom mis-sengħa tal-pittur. Il-libsa bajda titlawlina wkoll bejn il-qadd u l-id ix-xellugija tal-qaddis, imżiżbja b'mant jagħti fil-ilia, imtajjar ukoll bir-riħ.

Il-fattezzi ħelwin ta' l-anġlu, li ma jurunex ħbub għajnejh, għaliex il-qdusija ta' San Frangisk għandha teghleb kollox f'dan il-kwadru, b'xagħar mirruq u b'erba' ħjuliet xagħar li tiegħdu minn ħolhom, li qegħdin jitlegħbu u jduru ma' għonu, ifakkruni f'angli mpittrin minn artisti kbar li għexu bejn ħamsa u erba' sekli ilu. Fuq il-lemin, il-ġewnaħ hu milqut mid-dawl, aktarx tal-fin li fadal ħiereġ mis-sħab.

U t-tielet figura hi dik ta' sieħeb San Frangisk di Paola — patri ieħor, b'rasu mgħaddsa fit-tonka, iħares 'l isfel lejn il-fond tal-baħar, u mhux il-fuq bħall-qaddis. Dan juri f'biża' li qabdu u li jingħaraf aħjar kif nintebħu li l-qaddej qed iżomm mal-kordun ta' San Frangisk — kordun magħqud bis-sħiħ safejn jilħaq id il-patri, u mbagħad mitluq għal kollox. Dan il-kordun, li bħalu nies ta' devoti ta' dan il-qaddis kienu jxiddu bih kienu mxierkin f'għaqda li twaqqfet fl-1737, għoġob lil dak il-patri mitlu f'baħar imgħaddab.

Billi xagħar u mgħaddam bħall-qaddis sieħbu huwa l-figura ta' età avanzata ħafna, imma għalkemm imbeżża' m'hemmx stura fuq ħaddejh. Il-lewn tal-ħajja ma jgħibx, għaliex f'sieħba kerha bħal dik, dak il-patri jaf is-saħħa lill-qaddis. Jagħtina ideja dan il-kwadru ta' dak li min jimxi ma' min jittex, isib u jara 'l Alla, ma jintilef qatt.

X'naraw fl-isfond tal-kwadru li qiegħed hemm biex igħin din il-ġrajja? Naraw is-sema msaħħab b'dalma, iżda l-arja taltempesta ma serqitx l-ikħal għal kollox. Aktarx l-artist inqeda bil-lewn naturali tas-sema sabiex jikser il-ħanina u jtaffi l-qawwa tad-dalma li tisfor l-arja kullimkien. Tidher ukoll l-art, dik ta' Messina, hekk għandna naħsbu skond l-istorja — art blatija, kif tidher meta, qabel jidlam jew jisbaħ, tilmaħha sa torqod jew tistenbaħ fuq il-fliegu ta' bejn Sqallija u Messina.

Fuq il-lemin, kif imħarsa, ndumbu d-dgħajsa li fiċ-ċokon tagħha, bil-qala' bajda mtella' u minfija bir-riħ, tinbixna sabiex nifhuha. U ġewwa fiha baħrin fuq xulxin, f'dik id-dagħdiegħa ta' baħar li jrid jiblagħha. U dak il-mewġ, ibajjad bir-ragħwa taħt riglejn sieħeb il-qaddis, jagħtina ħjiel li l-art mhix bogħod, għaliex meta l-baħar jitqalla' u jintbaram rajjed bil-qilla — dan jkun ifisser li sab xi sikka — xi blat moħbi li darba kien biċċa mill-istess art.

Dan hu l-kwadru ta' San Frangisk di Paola. Kwadru li fih pittura "tajba u devota", kif igħidilna l-istoriku De Soldanis. U meta tmorru sal-Knisja Kattedrali tagħna, tinsewx tħarsu lejh, u itolbu lil dan il-qaddis.

Ta' min jiftakar li f'dik il-pittura jinsabu stampati eluf t'għajnejn li kienu jħarsu lejh, meta kienu għadhom ileqqu bil-ħajja, għaliex fl-imgħoddi niesna kienu jintefgħu f'riglejn dan l-altar jitolbu lil San Frangisk di Paola — il-qaddis umli, il-qaddis li ħabb u li, bħal Kristu, mexa fuq il-mewġ tal-baħar.

X'INHU L-AUROFAC?

L-Aurofac huwa medicina, jew aħjar sustanza, f'għamla ta' trab fin ħafna kannella car li għandu jiġi mħallat ma' l-għalf ta' l-annimali.

X'EFFETT GHANDU L-AUROFAC?

L-Aurofac għandu fih il-medicina "Aureomycin" li għandha s-saħħa traźżan kull xorta ta' mikrobi li jattakkaw l-annimali u għaldaqstant l-Aurofac igħin b'mod ta' l-għaġeb biex inaqqas il-mard mill-annimali. Barra minn hekk l-Aurofac għandu Vitamin B 12 li tagħti s-saħħa u li tkejjeb il-produzzjoni ta' l-annimali, sew jekk dawn ikunu tjur tal-bajd jew għal-laħam, majjali, jew baqar tal-ħalib.

LOTTERIJA TA' L-AUROFAC TA' £40

Fil-Lotterija ta' l-Aurofac ser jingħataw erbgħin lira mqassmin f'żewġ premjijiet ta' għoxrin lira l-wieħed. Premju għal dawk li jużaw l-Aurofac f'Malta u premju għal dawk li jużaw l-Aurofac f'Għawdex.

MA JKUNX "AUROFAC" JEKK MA JAGHTIKOMX KUPUN GHAL KULL "KWART" AUROFAC LI TIXTRU

Agent waħdani:

C. de Giorgio

39 - 40, South Street, il Belt

Opri Godda għall-Festa ta' Santa Marija

Il-festa ta' Santa Marija ta' Għawdex hija marbuta bi ħbiħ mal-qlub ta' l-Għawdxin kif ukoll ta' ħafna Maltin li ta' numru dejjem jiżdied għal kull sabiex jgawdu u jiċċelebraw f'din il-festa Nazzjonali tal-Gżira Għawdxija.

Il-festa ta' Santa Marija ta' Għawdex għandha ħafna ku-lur karatteristiku u għalhekk matul is-snin tikber fil-po-polarita' u tkun interessanti għal-la avveniment kbir tal-Gżira tat-Tliet Għoljiet.

Minn Koli Apap

Sabiex nuru kemm hi kbira l-festa ta' Santa Marija f'Għaw-dex u kemm għalfejn ħafna tqanqal u dieħel għax dan hu fatt ta' storja u ma jistax ikun mod ieħor meta ċ-ċentru ta' din il-festa hu l-Kattidral, jiġi-fieri l-ewwel knisja f'Għawdex, l-ewwel parroċċa, l-ewwel Kol-leġġjata, il-Matrici per eċċel-lenza, Omm il-knejjes kollha ta' Għawdex.

Innota rajt nnum qabel il-festa ta' Santa Marija ta' Għaw-dex il-ħbiħar snin saret magħ-ruta għaż-żanżin ta' opri god-da b'mod speċjali fil-Kattidral, opri li kollha jitfellnu mill-Assunzjonisti li l-knisja tagħ-hom ħobbuha daqs il-numru ta' għajnejhom.

Fl-aħħar snin u sas-sena l-oħra stess rajna l-aqwa opri jiżżanżnu fil-knisja ta' l-Assun-ta u s-sena li ġejja dan it-tem-pju sa jkollu gwarniċ u'ymtar-tal tal-fidda għall-Kappella tas-Sagrament ħmura din is-sena tinħolet l-inizjattiva għal tim-ċin ta' opri għall-festi ta' barra.

Din l-inizjattiva tnediet mill-Kumitat tal-banda ċittadi-na "Leone" jiġifieri l-Għaqda Mużikali li hija marbuta b'ittri tad-deheb mal-festa storika ta' Santa Marija li tfittex kull mezz sabiex tkabbar din il-festa Naz-zjonali ta' Għawdex.

Iċ-ċentru ta' dawn il-festi hu l-Kattidral iddedikat lill-Assun-ta u għalhekk fit-triq ewlenija li tagħti għal din il-knisja din is-sena sa jsir żanżin ta' sitt anġli li sa jitpoġġew fuq sitt pedistalli li saru apposta.

Fil-Tokk sa jsiru bandalori l-qmiet tagħhom u l-ewwel erba' sejrin jiżżanżnu din is-sena. Dawn nħadmu mis-Sorijiet Dumnikani.

Fl-istess pjazza ċentrali ta' Għawdex jitpoġġew l-istatwi tat-Tnax l-Appostli u dawn is-sena wkoll ġew restawrati u mogħtija libsa ġdida. Restaw-rar sar ukoll ta' l-erba' Pedestalli jitpoġġew mad-pedistalli ... qu titpoġġa l-istatwa ta' Santa Marija, kif l-istess sar fil-erba' anġli żgħar ta' fuq l-istess pe-distalli.

Ma' dawn inżidu wkoll pa-valjuni tad-dawl elettriku li jkomplu jżejnu d-dekoraz-zjonijiet ta' dawn it-toroq popolari u popolari.

Ix-xogħolijiet fuq l-istatwi kif ukoll id-disinn tal-bandalo-ri saru minn żagħżagħ Għawdxi

L-Istatwa ta' Santa Marija tidher għaddejja minn taħt wieħed mill-pavaljuni tad-dawl elettriku.

Fredu Camilleri li isimu ġa hu magħruf biżżejjed fil-kamp ar-tistiku. Il-pittura tal-bandalori saret minn ħuh, is-Sur Paul Camilleri Cauchi li ħadem ukoll kisieb tant kbira. Daqqa ta' id ta' wkoll f'dan ix-xogħol ta' statwi Karmenu Camilleri li wkoll ħadem statwi għall-festi oħra. Il-pedistalli l-ġodda għadhom mill-ingħalleri Ran-du Camilleri u l-pavaljuni tad-dawl saru minn Anġelo ... ...

Ma' dawn nsigħu u ... wkoll li sa jitpoġġew ... ... li jżejnu l-mħawi ta' Santa pavaljuni diversi fit-triq ... każin u attarijiet oħra li kollha ma' kollox ġew sa jkunu d-decorazzjoni għall-festa ta' Santa Marija ta' Għawdex ta' din is-sena.

Waħda mill-bandalori godda li sa jiżżanżnu din is-sena

DRENCH YOUR THIRST WITH FLAVOUR

M - M - M - MIRINDA

Bright, Bubbly Fresh Fruit Flavour

Gemmghu t-Tappijiet
tal-Prodotti kollha ta' Farsons
biex tiehdu sehem fil-Lotterija

BIRER KINNIE SCHWEPPES SLIMLINE
MISSION

DPL 1967

Stampad il "Orphans' Press" Għawdex, ...